

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

“Затверджую”
Проректор
з науково-педагогічної та
виховної роботи
доц. Шандор Ф.Ф.

“30” серпня 2013р.

**МЕТОДИЧНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екскурсологія»**

Галузь знань 1401 «Сфера обслуговування»

Напрямок підготовки: 8.14010301 – «Туризм»

**для студентів VI курсу / 11 семестр /
факультету туризму та міжнародних комунікацій**

Ужгород-2013

Методична програма з «Екскурсологія» для студентів галузі знань 1401
«Сфера обслуговування», спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»

Розробник: к. іст. н., доц. кафедри «Туризму»
Корсак Р. В.

Методичну програму схвалено на засіданні кафедри _____

Протокол від “ 30 ” серпня 2013 року № _1__

Завідувач кафедри доц. Н. Габчак
 _____ доц. Габчак Н.Ф.

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

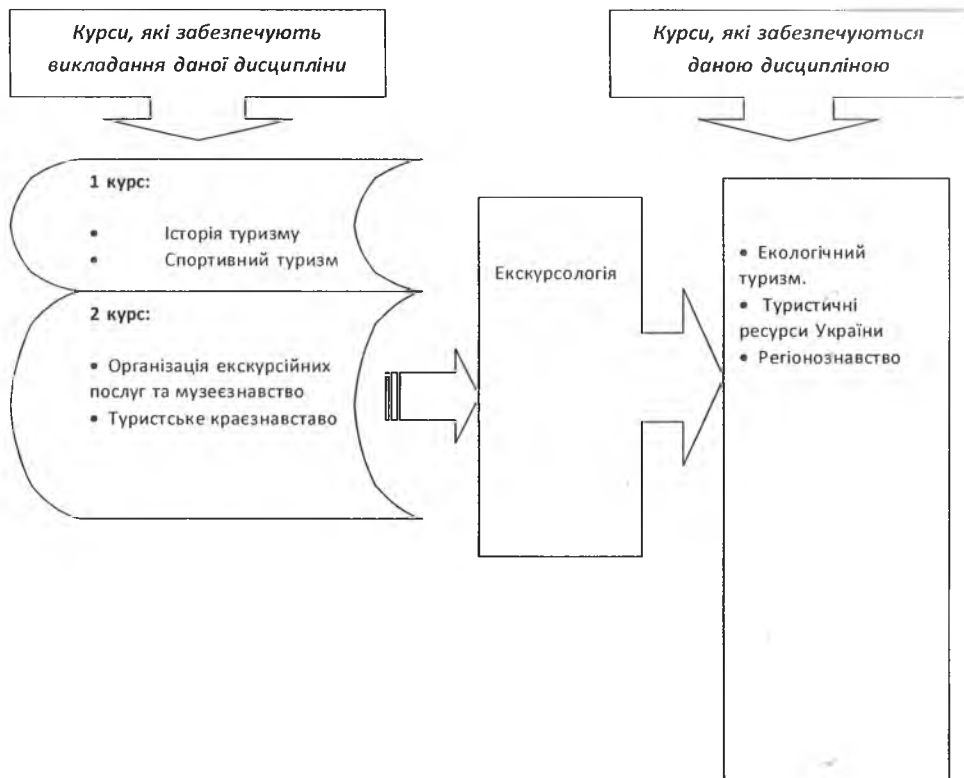
1. Опис навчальної дисципліни
2. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни
3. Тематичний план навчальної дисципліни
4. Мета та завдання навчальної дисципліни
5. Зміст програми навчальної дисципліни
6. Плани практичних занять
7. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи
8. Завдання для контролю навчальних досягнень студентів
9. Рекомендована література
10. Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

«Екскурсологія»

Курс: Підготовка (бакалаврів, магістрів)	Напрям, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 Модулів: 4 Самостійна робота студента (СРС) 72 год Змістових модулів: 4 Загальна кількість годин: 108 Тижневих годин: 2	8.14010301 «Туризмознавство» Освітньо- кваліфікаційний рівень магістр	Обов'язковий Рік підготовки: 2 Семестр: 11 Лекції: 22 год Практичні: 14 год Вид контролю: екзамен

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСКУРСОЛОГІЯ»

Програма дисципліни “Екскурсологія” розрахована на студентів, які навчаються за спеціальністю “Туризм”.

Мета дисципліни — забезпечити теоретичну та практичну підготовку студентів з екскурсознавства та музеєзнавства. Лекційний курс містить програмно-нормативні основи екскурсійної справи та музеєзнавства в Україні, основні закономірності розвитку екскурсійного та музейного туризму в Україні, науково-методичні основи екскурсознавства та музеєзнавства. Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій. Студенти повинні навчитися на практиці використовувати методику організації екскурсій та проведення туристських маршрутів.

Предметом дисципліни є принципи, методи і прийоми музеєзнавчих досліджень в туризмі.

Завдання навчальної дисципліни — Дисципліна вимагає від студентів уміння систематизувати інформацію з метою успішного застосування у подальшій роботі: науковій, дослідницькій, у сфері туризму.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

“Екскурсологія”

№ п/п	Назва теми	Лекції / год.	Практичні / год.
1.	Предмет, завдання та загальні поняття і визначення «Екскурсологія»	2	2
2.	Організація екскурсійної роботи.	2	2
3.	Методика проведення екскурсій.	2	2
4.	Особливості проведення різних видів екскурсій.	2	2
5.	Історія екскурсійної справи.	2	
Всього:		10	20

№ п/п	Назва теми	Лекції / год.	Практичні / год.
6.	Туристсько-екскурсійні організації.	2	2
7.	Класифікація екскурсій.	2	2
8.	Професійна майстерність екскурсовода.	2	2
9.	Особливості проведення екскурсій в музеях.	2	
10.	Методичне забезпечення екскурсій.	2	

11.	Особливості організації подорожей та екскурсій.	2	
Всього:		22	14

4.ПРОГРАМНИЙ ЛЕКЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ

Тема 1. Предмет, завдання та загальні поняття і визначення

Предмет і завдання дисципліни “Екскурсологія”. Загальні поняття та визначення наукової дисципліни. Поняття “екскурсія”. Екскурсійна робота.

Тема 2.Організація екскурсійної роботи.

Характеристика нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня, які регулюють екскурсійну діяльність: Конституція України, Закон України “Про туризм”, “Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року”. Всесвітня туристична організація (ВТО). ЮНЕСКО.

Тема 3. Методика та техніка проведення екскурсій.

Технічні навички екскурсовода. Комунікабельність екскурсовода. Техніка проведення екскурсій. Технічне забезпечення екскурсій.

Тема 4. Особливості проведення різних видів екскурсій.

Особливості проведення пізнавальних екскурсій. Особливості проведення тематичних екскурсій. Особливості проведення дитячих екскурсій. Особливості проведення дорослих екскурсій. Особливості проведення історичних екскурсій. Особливості проведення літературних екскурсій.

Тема 5. Історія екскурсійної справи.

Виникнення екскурсій. Древні подорожі. Мандри в античному світі. Екскурсії у 19 столітті. Томас Кук – засновник екскурсійної справи. Виникнення сучасного туризму та екскурсій. Екскурсійна діяльність в Україні.

Тема 6. Туристсько – екскурсійні організації.

Поняття туристичні організації. Екскурсійна організація – «Інтурист Закарпаття». Екскурсійні бюро. Туристична організація «Турінфоцентр Закарпаття».

Тема 7. Класифікація екскурсій.

Дорослі екскурсії. Дитячі екскурсії. Індивідуальні екскурсії. Групові екскурсії. Тематичні екскурсії.

Тема 8. Професійна майстерність екскурсовода.

Ораторське мистецтво екскурсовода. Мова жестів та рухів екскурсовода. Одяг екскурсовода. Технічні навички екскурсовода. Сучасна маркетингова модель (профіль) екскурсовода.

Тема 9. Особливості проведення екскурсій в музеях.

Визначення мети і завдань музейної екскурсії. Екскурсії в краєзнавчих музеях. Екскурсії в історичних музеях. Екскурсії в природничих музеях. Екскурсії в літературних музеях.

Тема 10. Методичне забезпечення екскурсій.

Організація розміщення туристів. Класифікація засобів розміщення. Організація харчування туристів в турах. Транспортні туристичні перевезення та екскурсії.

Тема 11. Особливості організації подорожей та екскурсій.

Категорії музеїв України. Принципи організації екскурсій. Методичні підходи до туристського навантаження під час відвідування музеїв.

Список використаних джерел та літератури.

1. Сова П.П. Прошлое Ужгорода. – Ужгород, 1939.
2. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.–К., 1959.
3. Гранчак И.М., Палек В.В. Город над Ужем. – Ужгород, 1984.
4. Смелянов б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.–М.: Сов. Спорт, 2000
5. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. –М., 1989.
6. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. – Ужгород, 1935.
7. Украинские Карпаты. История. – К., 1989.
8. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. – К., 1969.
9. Нариси історії Закарпаття. – Ужгород, 1993.
10. Пам'ятники истории и культуры Украинской ССР. – К., 1987
Сова П.П. Прошлое Ужгорода. – Ужгород, 1939.
11. Сокол Т. Г. Основы туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
12. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
13. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос. энцикл., 1993. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
15. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
16. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр “Геос”, 1999. — 264 с.

5.ПРОГРАМНИЙ СЕМІНАРСЬКИЙ МАТЕРІАЛ

«Екскурсології»

1. Предмет і завдання дисципліни «Екскурсології».
2. Загальні поняття та визначення «Екскурсології».
3. Поняття «екскурсія».
4. Основні напрями екскурсійної роботи.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак І.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Смелянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культурі Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
10. Сокол Т. Г. Основы туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.
13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр “Геос”, 1999. — 264 с.

Тема 2. Організація екскурсійної роботи.

1. Характеристика нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня, які регулюють екскурсійну діяльність: Конституція України, Закон України “Про туризм”, “Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року”.

2. Всесвітня туристична організація (ВТО), ЮНЕСКО.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак И.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Емельянов б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культурі Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
10. Сокол Т. Г. Основы туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.
13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.

туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр, 1999. — 264 с.

Тема 3 .Методика проведення екскурсій.

- 1.Технічні навички екскурсовода.
- 2.Комунікабельність екскурсовода.
- 3.Техніка проведення екскурсій.
- 4.Технічне забезпечення екскурсії.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак И.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Ємельянов б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культуры Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
- 10.Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
- 11.Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч.посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
- 12.Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.
- 13.Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. —480 с.
- 14.Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. —440 с.

15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр "Геос", 1999. — 264 с.

Тема 4. Особливості проведення різних видів екскурсій.

1. Музейні екскурсії.
2. Пізнавальні екскурсії.
3. Тематичні екскурсії.
4. Дитячі екскурсії.
5. Тематичні екскурсії.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак І.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Ємельянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культуры Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
10. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.

13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр "ГеоС", 1999. — 264 с.

Тема 5. Туристсько-екскурсійні організації.

1. Поняття туристичні організації.
2. Інтурист Закарпаття.
3. Екскурсійні бюро.
4. Турінфоцентр Закарпаття.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак І.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культуры Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
10. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.
11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.

14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.

15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр “Геос”, 1999. — 264 с.

Тема 6. Класифікація екскурсій.

1. Дорослі екскурсії.

2. Дитячі екскурсії.

3. Індивідуальні екскурсії.

4. Групові екскурсії.

5. Музейні екскурсії.

6. Літературні екскурсії.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.

2. Гранчак І.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.

3. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000

4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.

5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.

6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.

7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.

8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.

9. Пам'ятники історії та культури Української ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.

10. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред-Лайн, 1999. — 77 с.

- К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.
13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. посо-бие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр “Геос”, 1999. — 264 с.

Тема 7. Професійна майстерність екскурсовода.

1. Ораторське мистецтво екскурсовода.
2. Мова жестів та рухів екскурсовода.
3. Одяг та зовнішній вигляд екскурсовода.
4. Технічні навички екскурсовода.

Список рекомендованих джерел та літератури.

1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
2. Гранчак И.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
3. Смелянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
9. Пам'ятники истории и культурі Украинской ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.
10. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: РедЛайн, 1999. — 77 с.

11. Сокол Г. Г. Організація туристичної діяльності в Україні. Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос. энцикл., 1993. — 480 с.
13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр "Геос", 1999. — 264 с.

6. Індивідуальна робота студента.

Індивідуальна робота студента залежить від структури та змісту навчального предмету. Вона може включати наступні завдання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно (як виняток, для студентів денної форми навчання з невеликих за обсягом
- навчальних курсів та для студентів заочної форми навчання);
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики (як виняток, для студентів денної
- форми навчання з коротких навчальних курсів та для студентів заочної форми навчання);
- розв'язування та складання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних)
- задач різного рівня з теми (модуля) або курсу ;
- розроблення теоретичних або прикладних (діючих) функціональних моделей явищ,
- процесів, конструкцій тощо;
- комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів, конструкцій тощо ;

опис, історичні

- розвідки тощо.

7. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь студентів з дисципліни «Організація транспортних послуг» шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальною і фаховою науково - технічною літературою.

Самостійна робота студентів здійснюється у формі: підготовки до лекцій і практичних занять.

Самостійну роботу студент може виконувати у бібліотеці, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. Підготовка до лекцій передбачає самостійне вивчення теоретичного навчального матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій. При цьому необхідно звернути увагу на необхідність чіткого засвоєння основних термінів та визначень, розуміння їх змістової сутності, обов'язкового аналізу використання теоретичних положень для розв'язання наданих в навчальній літературі прикладів. Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією, методикою виконання розрахунків.

8. Методи оцінювання та розподіл балів, що присвоюються студентам.

Згідно «Тимчасового положення про систему оцінювання навчальної діяльності, порядок переведення, відрахування та поновлення студентів, які навчаються за кредитно = модульною системою організацій навчального процесу в УжНУ» (від 15 лютого 2007 р.) навчальна діяльність студента оцінюється наступним чином :

«Для суто практичних або лабораторних курсів 50 % оцінки модульного контролю складає результат тестового контролю, 30 %- поточна успішність, 20 % балів - інші форми контролю практичних навичок».

Шкала оцінювання студента

Оцінка за розширеною національною шкалою		Традиційна залікова оцінка	Мінімальний бал для отримання позитивної оцінки – 50, максимальний - 100	Оцінка за шкалою ЕСТ8
відмінно	5	зараховано	90 - 100	A
Деже добре	4.5	зараховано	80 – 89	B
добре	4		65 – 79	C
задовільно	3.5	зараховано	55 – 64	D
достатньо	3		50 – 54	E
незадовільно	2	незараховано	35 – 49	FX
неприйнятно	1	не допущено	1- 34	F

За результатами двох модульних контролів визначається підсумкова семестрова оцінка успішності студента (середній бал за два модульні контролі) з кожної навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та

«незадовільно») відповідно до шкали переведення.

Семестрова оцінка є результатом середнього арифметичного балів двох змістових модульних контролів (наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю набрав 90 балів; семестрова оцінка у подібному випадку виставляється так : $(80 + 90) : 2 = 85$ (за шкалою ECTS – «А»; за національною шкалою – «відмінно»).

9. Методичні вказівки щодо написання рефератів

Відомо, що робота з книгою вимагає не тільки вміння розібратися в змісті, підібрати суттєве, основне, але й уміння дати певну оцінку прочитаному, зробити необхідні висновки.

Доповідь, розроблена на основі критичного огляду, вивчення декількох джерел, називається рефератом. В основі його лежить стислий переказ у письмовій формі чи в формі публічного виступу змісту книжки, результатів вивчення якоїсь проблеми, підсумків наукової роботи. В інституті підготовкою реферату вважають написання певного тексту, пов'язаного як із самостійною роботою студентів, так і з аналізом додаткової літератури, а також виступ на основі цього тексту на семінарі, конференції тощо.

Щоб реферат був змістовним, необхідно приділити увагу добору матеріалу. Для цього рекомендується використати не одне джерело, а декілька. Перш ніж це потрібно з'ясувати, яка існує література з теми реферату, скласти її список. Користуючись різними каталогами (алфавітним, систематичним, тематичним), бібліографічними виданнями, довідковою літературою, ви знайдете необхідну вам літературу.

Працюючи з книгою, потрібно, передусім, настроїти себе, дати собі цільову установку: вивчити за книжкою те чи інше питання, яке потрібно висвітлити; критично проаналізувати зміст книжки: перевірити, чи збігається ваша

оцінка якоїсь проблеми з думкою автора. інших авторитетних осіб; вибрати для реферату більш яскраві факти, приклади, цікаві положення та ін.

Подібні установки допомагають більш цілеспрямовано працювати з книгою і передусім визначити вид читання: суцільне, вибіркове, комбіноване. Під час суцільного читання книга прочитується повністю, від початку до кінця, без будь-яких пропусків. Іноді для теми достатньо вивчити не всю книжку, а лише окремі її розділи, параграфи. Таке читання називається вибірковим. Комбіноване читання — це суцільне читання одних частин і вибіркове — інших.

Структура та обсяг реферату, особливості викладу матеріалу Реферат, як і доповідь, включає в свою структуру три частини: вступ, основну частину і висновок.

Вступ. Цей компонент не потребує цитувань (хоч вони допускаються), великої кількості абстрактних розмірковувань і великого обсягу. Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати тему, яку висвітлюєте в рефераті, вказавши на авторів, які працювали над даним питанням, назвати їх праці. Це треба робити чітко і логічно, щоб обсяг вступу не перевищував 15 % від обсягу роботи (1 сторінка).

Основна частина. Тут немає особливих регламентацій. Головне, щоб написати реферат самостійно. Сміливо використовуйте цитати як для підтвердження, так і для спростування. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування — дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30 % реферату. Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Це — підсумок реферату. Тут потрібна чіткість, точність, лаконічність. Формулюються основні висновки із всього сказаного, вказуються питання, які вдалося висвітлити більш-менш повно, та ті, які потребують подальшої роботи. Жодних цитат, припущень, розмірковувань. Конкретні висновки можна нумерувати.

ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Резерати:

1. Предмет, завдання та загальні поняття і визначення «Екскурсології»
2. Організація екскурсійної роботи.
3. Музеї України, як предмет екскурсійної справи.
4. Туризм та екскурсія.
5. Методика проведення екскурсій.
6. Техніка проведення екскурсій.
7. Особливості проведення різних видів екскурсій.
8. Історія екскурсійної справи.
9. Туристсько–екскурсійні організації.
10. Класифікація екскурсій.
11. Професійна майстерність екскурсовода.
- 12.. Особливості проведення екскурсій в музеях.
- 13.. Методичне забезпечення екскурсій.
14. Особливості організації подорожей та екскурсій.
15. Особливості організації подорожей та екскурсій.
16. Характеристика нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня: Конституція України.
17. Закон України “Про туризм”.
18. “Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року”.
19. Всесвітня туристична організація (ВТО), ЮНЕСКО.
20. Поняття “музей”.
21. Музеї східної України, як предмет екскурсійної справи.
22. Музеї півдня України, як предмет екскурсійної справи.
23. Музеї західної України, як предмет екскурсійної справи.
24. Характерні ознаки екскурсійного туризму.
25. Основні положення організації екскурсій у міжнародній практиці.

26. Об'єкти та основні напрями екскурсійної роботи.
27. Види екскурсій.
28. Визначення мети і завдань музейної подорожі.
29. Сучасна маркетингова модель (профіль) екскурсовода
30. Поняття туристичні організації
31. Інтурист Закарпаття. Екскурсійні бюро.
32. Турінфоцентр Закарпаття.
33. Технічні навички екскурсовода.
34. Комунікабельність.
35. Техніка проведення екскурсій.
36. Технічне забезпечення екскурсії.

10. Організація та проведення підсумкового контролю.

1. Підсумковий матеріал здійснюється тільки за визначеною навчальною програмою дисципліни.
2. Екзамен з дисципліни не обов'язковий для студента, який склав усі модульні програми на оцінку «задовільно», «добре», «відмінно».
3. Екзамен проводиться у формі усної відповіді студента.
4. Білет включає 3 запитання.
5. Оцінювання студента відбувається по 100-бальній системі.

11. Перелік контрольних запитань (на екзамен чи залік).

1. Предмет, завдання та загальні поняття і визначення
2. Програмно-правові та організаційні основи розвитку екскурсійної роботи та мезезнавство
3. Туризм та екскурсія.
4. Концептуальні основи музейного туризму.
5. Методичні основи музейного туру (маршруту).
6. Особливості організації подорожей та екскурсій.

7. Закон України "Про туризм".
8. "Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року".
9. Всесвітня туристична організація (ВТО).
10. Види музеїв, як предмет екскурсійної справи.
10. Предмет, завдання та загальні поняття і визначення
11. Організація екскурсійної роботи.
12. Методика проведення екскурсій.
13. Методика та техніка проведення екскурсій.
14. Особливості проведення різних видів екскурсій.
15. Історія екскурсійної справи.
16. Туристсько-екскурсійні організації.
17. Класифікація екскурсій.
18. Професійна майстерність екскурсовода.
- 19.. Особливості проведення екскурсій в музеях.
- 20.. Методичне забезпечення екскурсій.
21. Особливості організації подорожей та екскурсій.
22. Особливості організації подорожей та екскурсій.
23. Характеристика нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня: Конституція України.
24. Закон України "Про туризм".
25. "Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року".
26. Всесвітня туристична організація (ВТО), ЮНЕСКО.
27. Характерні ознаки екскурсійного туризму.
28. Основні положення організації екскурсій у міжнародній практиці.
29. Об'єкти та основні напрями екскурсійної роботи.
30. Види екскурсій.
31. Визначення мети і завдань музейної подорожі.
32. Сучасна маркетингова модель (профіль) екскурсовода
33. Поняття туристичні організації
34. Інтурист Закарпаття. Екскурсійні бюро.

- 35. Турінфоцентр Закарпаття.
- 36. Технічні навички екскурсовода.
- 37. Комунікабельність екскурсовода.
- 38. Техніка проведення екскурсій.
- 39. Технічне забезпечення екскурсій.

12. Список використаних джерел та літератури.

- 1. Бондар М.М. Нариси Музейної справи.—К., 1959.
- 2. Гранчак И.М., Палек В.В. Город над Ужем. — Ужгород, 1984.
- 3. Смелянов б.В. Экскурсоведение: Учеб. Пособ.—М.: Сов. Спорт, 2000
- 4. Жигульский З. Музеи мира: введение в музееведение. —М., 1989.
- 5. Сова П.П. Ужгород. Справочник и путеводитель по столице подкарпатской Руси. — Ужгород, 1935.
- 6. Украинские Карпаты. История. — К., 1989.
- 7. Історія міст і сіл УСРСР. Закарпатська область. — К., 1969.
- 8. Нариси історії Закарпаття. — Ужгород, 1993.
- 9. Пам'ятники історії і культурі Української ССР. — К., 1987 Сова П.П. Прошлое Ужгорода. — Ужгород, 1939.

10. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: РедЛайн, 1999. — 77 с.
11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
12. Тамм Е. И. и др. Энциклопедия туриста. — М.: Большая Рос.энцикл., 1993. — 480 с.
13. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
14. Туризм в Україні: Зб. нормат. док. — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
15. Усков А. С. Практика туристических путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Творческий учебный центр “Геос”, 1999. — 264 с.